

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการเกษตรตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร ในจังหวัดยะลา”
ผู้วิจัยได้ดำเนินงานตามรายละเอียดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการวิจัย มี 2 กลุ่มดังนี้

1.1 เกษตรกรผู้ปลูกข้าวอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ที่เข้าร่วมการส่งเสริมการเกษตรตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร จำนวน 2 กลุ่มๆละ 30 รายศึกษาทั้งหมด คือ เกษตรกร หมู่ที่ 1 และ 8 ตำบลนาคี อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

1.2. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่รับผิดชอบพื้นที่ปลูกข้าว และนำการส่งเสริมการเกษตรตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกรไปส่งเสริมเกษตรกรที่ปลูกข้าว จำนวน 8 ราย และเจ้าหน้าที่ระดับจังหวัดกลุ่มอารักขาพืช 2 ราย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วยคำถามปลายปิด และคำถามปลายเปิด โดยศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ส่วน คือ การสัมภาษณ์เกษตรกรและเจ้าหน้าที่

ส่วนที่ 1 การสัมภาษณ์เกษตรกร โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

ตอนที่ 2 การดำเนินการตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกรของเกษตรกร

ตอนที่ 3 การยอมรับเทคโนโลยีด้านการปลูกข้าวของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการเข้าร่วมโรงเรียน

เกษตรกร

ส่วนที่ 2 การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่

ตอนที่ 2 การดำเนินงานตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกรของเจ้าหน้าที่

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ในการเข้าร่วมโรงเรียน

เกษตรกร

2.2 การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในลักษณะการใช้แบบสัมภาษณ์ สำหรับสัมภาษณ์สมาชิกเกษตรกรผู้เข้าร่วมการส่งเสริมการเกษตรตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร ในจังหวัดยะลาโดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

2.2.1 การสร้างแบบสัมภาษณ์ นำผลจากการทบทวนวรรณกรรมมากำหนดในการสร้างแบบสัมภาษณ์เกษตรกรได้องค์ประกอบดังนี้

- 1) ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร
- 2) การดำเนินการตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกรของเกษตรกร
- 3) การยอมรับเทคโนโลยีด้านการปลูกข้าวของเกษตรกร
- 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการเข้าร่วมโรงเรียนเกษตรกร

แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ได้องค์ประกอบดังนี้

- 1) ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่
- 2) การส่งเสริมการเกษตรตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกรของเจ้าหน้าที่
- 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการเข้าร่วมโรงเรียนเกษตรกรของเจ้าหน้าที่

2.2.2 การตรวจสอบความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปให้คณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม และให้คำแนะนำแก้ไข

2.2.3 ทดสอบแบบสัมภาษณ์ โดยการนำแบบสัมภาษณ์ไปทำการทดสอบ (pre test) ตอนที่ 2 การดำเนินการตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกรของเกษตรกร และตอนที่ 3 การยอมรับเทคโนโลยีการปลูกข้าวของเกษตรกร กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 20 ราย นำผลการสัมภาษณ์ ไปทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (reliability consistency) ตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient of alpha หรือ Cronbach) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการทดสอบค่าความเที่ยงตรง พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.797

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ เพื่อประสานงานนัดหมายกับเกษตรกร ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามช่วงเวลา

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม และสัมภาษณ์เกษตรกรที่เข้าร่วมโรงเรียนเกษตรกรข้าวจำนวน 3 กลุ่มๆละ 20 รายศึกษาทั้งหมด คือ เกษตรกรหมู่ที่ 1 และ 8 ตำบลบุดี อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่มีพื้นที่ปลูกข้าว และนำการส่งเสริมการเกษตรตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกรไปส่งเสริมเกษตรกรที่ปลูกข้าว และเจ้าหน้าที่ระดับจังหวัดกลุ่มอารักขาพืช

3.4 เก็บรวบรวมข้อมูลในฤดูกาลผลิตข้าวช่วงเดือน ตุลาคม 2557 – กุมภาพันธ์ 2558

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

4.1 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4.2 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล อธิบายลักษณะของข้อมูล โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าความถี่ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด จัดช่วงชั้น จัดอันดับ และใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 การส่งเสริมการเกษตรตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร ของเจ้าหน้าที่ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาโดยจัดลำดับหมวดหมู่ความสำคัญแบบความเรียง ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) ที่ได้จากการสัมภาษณ์และสังเกตแบบมีส่วนร่วม เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการจัดหมวดหมู่ ใช้วิธีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิธีการสรุป และ พรรณนาบรรยาย การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้วิธีการดังนี้ ซึ่งมีวิธีการและเครื่องมือหลากหลายผสมผสานในการช่วยวิเคราะห์